

den families die naar Shanghai vluchtten, maar daar in een andere oorlog belandden. De gedachten en gevoelens van Ziska zijn vaak zo weloverwogen en wijs, dat je als

lezer bijna niet meer stilstaat bij haar jonge leeftijd. Een *eye-opener* over het leven van Joodse families die Duitsland op tijd konden verlaten en de problemen waarmee zij

aan de andere kant van de wereld te maken kregen.

MICHELLE VERPAALEN

De Měi Tiān Scheurkalender

Intertaal is een webshop die diverse boeken verkoopt gerelateerd aan het leren van buitenlandse talen. De uitgeverij van Intertaal brengt daarnaast een aantal eigen producten op de markt. Een van die producten is de *Měi Tiān*, een scheurkalender over Chinese Taal en Cultuur. De bedoeling van de kalender is dat je 'elke dag iets leert over de Chinese cultuur, karakters en dagelijks taalgebruik.' De kalender wordt geïntroduceerd als een product dat elk jaar te gebruiken is. Toch is dat niet helemaal correct. Zo wordt een bepaalde vaste dag als Lantaarnfestival aangeduid, terwijl die dag elk jaar op een andere datum valt. Ook mist 29 februari, lastig in de gevallen dat er sprake

is van een schrikkeljaar. Tenslotte bestaat, zeker in een snel veranderend land als China, het gevaar dat de informatie niet meer up-to-date is. Hoewel de kalender is samengesteld in 2014, geldt dat nu al voor de informatie over *social media* (Sina Weibo en RenRen worden nog 'immens populair' genoemd). Ook enkele beweringen over blogger Han Han, sociale protesten op Sina Weibo en de 'beperkte' overwinningkracht van de overheid op het gebied van internetcensuur zijn verre van up-to-date. In de kalender komen diverse culturele aspecten van China aan bod, zoals kalligrafie en schrijfkunst, fabeldieren en draken, Chinees Nieuwjaar, gerechten en eetgewoonten, thee, mianzi en guanxi, de betekenis van kleuren en getallen, feestdagen, de gaokao en het onderwijs, getallen en tellen, religie en Confucianisme, namen, ping pong en andere sporten, de Chinese dierenriem en de vijf elementen, rode enveloppen, yin & yang, karaoke, Kung Fu en Tai Chi en nog veel, veel meer. Belangrijke steden als Peking, Shanghai, Xi'an, Hongkong, Chongqing en bijzondere landstroken komen ook aan bod. Geschiedenis komt voorbij met keizer Qin, de Verboden Stad, het ontstaan van de Volksrepubliek,

de Chinese Muur, Chinese uitvindingen, de Zijderoute, de laatste keizer Puyi en heerseres Cixi, dynastieën, Mao en Deng, zeevaarder Zhang He en het Terracotta Leger.

Ook het bespreken van hedendaagse problemen in China wordt niet geschuwd; de ongelijke verdeling van rijkdom, files en verkeersveiligheid, namaakartikelen, éénkindpolitiek, plastische chirurgie, luchtvervuiling, gezondheidszorg en verhoudingen met andere landen passeren allemaal de revue.

Al met al geeft de kalender een gevarieerd en veelzijdig beeld van de Chinese cultuur en het dagelijkse leven in China.

Voor nieuwelingen is de kalender mogelijk een aardig product dat je in 365 dagen veel leert over China. Voor de meer doorgewinterde China-kenner is de kalender echter bij vlagen onvolledig, overdreven of ronduit incorrect. Bij de uitleg van 'Typen in het Chinees' wordt de meest gangbare methode van invoer via pinyin vergeten. Beweringen dat de 'leftover women' nerveuze wrakken zijn die roken en drinken zijn schokkend en de persoon die schrijft dat internationale en interracial huwelijken zeldzaam zijn in China kent waarschijnlijk weinig expats in het land.

Ook overdrijvingen dat gastarbeiders doodsbang zijn dat een agent om hun hukou vraagt of dat elke Chinees spaart voor een auto, geven een verkeerd beeld van China. Het feit dat het aanraken van iemands hoofd het ergste is dat je in China kunt doen is mij noch mijn Chinese echtgenote bekend. Ook de bewering dat Chinezen zichzelf aanwijzen door naar hun neus te wijzen klinkt ons twijfelachtig in de oren. Sommige fouten zijn zelfs storend. Zo wordt WeChat een ‘enorm bedrijf’ genoemd naast Tencent

(het eigenlijke moederbedrijf van WeChat) en wordt het failliete pretpark nabij Peking incorrect omschreven als een experiment van Disney. Er wordt beweerd dat Peking in 2012 al elf rondwegen had (het zijn er momenteel zeven). SARS heerste niet in 2000 maar in 2003 in China. De Taklimakan ligt in het westen, niet het noorden en Tiān Shān in het noordwesten, niet het zuidwesten. De kalender beweert ook dat het in Harbin, waar het in de zomer tegen de dertig graden loopt, zo’n beetje het hele jaar vriest. En in

tegenstelling tot wat de kalender beweert hebben de meeste Chinezen wél een ziektekostenverzekering (hoewel de dekking beperkt is) en wil de overheid de hukou helemaal niet overal geldig maken. Dat zou een economische ramp betekenen voor het land. En als klap op de vuurpijl: volgens de kalender zouden Chinezen geen winden en boeren laten omdat ze daarmee qi verliezen.

ED SANDER

De Vlasroute door China's Far West

In *De grote sprong zijwaarts* bereist een groep Vlamingen de zogenaamde Vlasroute, die begint in Vlaanderen en eindigt in Chongqing, met hun eigen tweedehands jeeps. Dit boek is geschreven door vier van hen, en beslaat het deel van de route door het uiterste westen van China, van de grens met Kirgizië tot Chongqing. Leuk detail is dat er bij een aantal van de foto's een afbeelding van een

smartphone staat, waarmee je via de gratis te downloaden app korte reisreportages kunt bekijken. Een deel van de filmpjes wordt echter herhaald en behoort niet tot de betreffende foto, maar hier wordt wellicht achter de schermen nog aan gewerkt.

Uiteraard komen in dit boek met name de twee bekende thema's naar voren: de razendsnelle ontsluiting van *The Far West* en het vraagstuk van de etnische minderheden. Voor wat betreft het eerste thema kan ik kort zijn. De reizigers vallen van de ene in de andere verbazing over de ontwikkelingen die het gebied doormaakt. Provinciestadjes die in rap tempo uitgroeien tot miljoenensteden, het verdwijnen van oude culturen, de ondergang van oude stadscentra ten faveure van de bouw van wolkenkrabbers. Als troost voor alle verloren gegane cultuur, richten de Chinezen musea in, waar al dat

moois van weleer nu te bezichtigen valt.

Boeiender zijn hun observaties ten aanzien van de etnische minderheden. De schrijvers komen middels gesprekken met deze of gene tot vragen als 'Waarom tekenen we veel minder petitie tegen de onderdrukking van de Oeigoerse herders [dan van de Tibetaanse monniken]? [...] misschien beschikken de Oeigoeren gewoon nog niet over de pr en de propagandamachine van de dalai lama? Wie kent Rebiya Kadeer, de steenrijke en charismatische zakenvrouw die voor de Oeigoeren is wat de dalai lama al langer is voor Tibetanen?' En notities als 'Er klinkt bitterheid in zijn stem als hij de positieve discriminatie aanbrengt. Er zijn quota's voor Oeigoerse kandidaten bij staatsinstellingen, beter geschikte Han-Chinezen hebben het veel moeilijker om een job te vinden. China zendt zijn zonen en dochters wel naar het westen, maar laat ze blijkbaar aan hun lot over.'